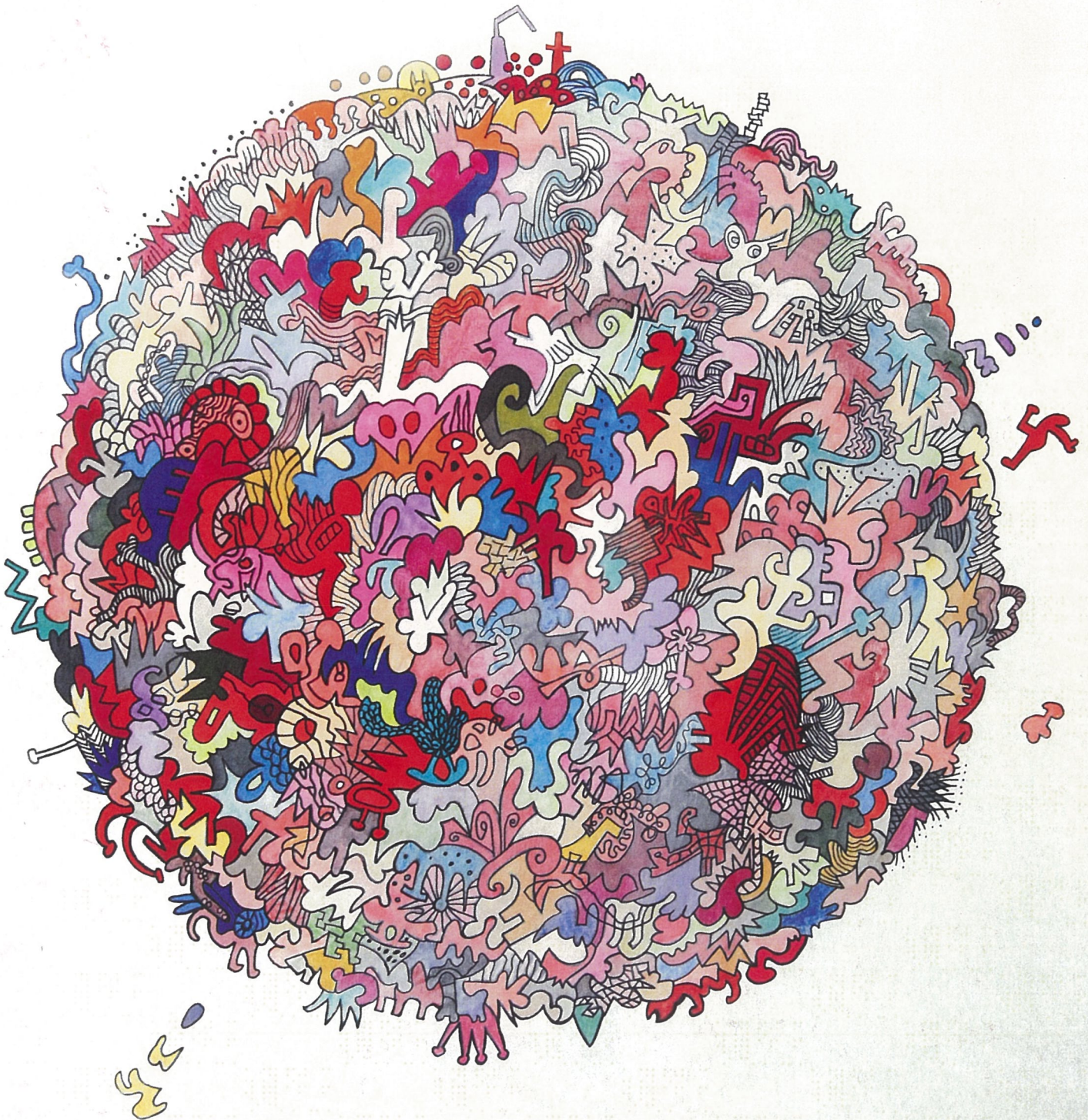

FAKTOR X

KUNSTMAGASIN nr 02 2011

SENTRUM ER DEN NYE PERIFERIEIN

KR.70,-

FAKTOR X

KUNSTMAGASIN NR 02 2011

side 2-3

Innhold og leder

side 4-5 Skjer`a ?

DOLKAREN, et videoessay om Paal-Helge Haugen av Terje Dragseth og co.
“ The brothers” av Elin Høyland. Utstilling og bok på Fotohuset.
Luft under vingene - Kunstoplevelser en time unna

side 8 - 15

Intervju med Pontus Kyander, dir. Sørlandets Kunstmuseum

side 16 - 21

Presentasjon av kunstner Anne Kathrine Solbakken

side 22 -25

Cecilie Nissen, billedkunstner og daglig leder i Kunstforeningen
Om skjevfordeling av nasjonale stipend.

side 26

Presentasjon / talent , Berat Veliqi

side 27 - 29

Debatt; Cultiva

Abonner på Faktor X !

Med base i Kristiansand vil vi lage et seriøst kunstmagasin, som presenterer kunst og kunstnere vi er interessert i, og som vi mener fortjener oppmerksomhet. Vi vil også presentere strukturene som omgir kunsten og de som har makt og innflytelse på feltet. Vi representerer ingen og er ikke en del av noe formidlingsapparat. Det betyr ikke at vi ikke har ambisjoner om en viss bredde, men den kommer ene og alene fra redaksjonskomiteens preferanser og evner.

Faktor X kommer ut fire ganger i året.

For 250 kr. pr. år får du fire nr. med aktuelt stoff om kunstlivet.

Send en mail med navn og adresse til: johanow@online.no Så kommer bladet i posten.

Abonnementet løpet til det sies opp skriftlig.

Redaktørene: Johan Otto Weisser og Sidsel Jørgensen

(nr 02 11 red. avsl. 20.05.2011)

SENTRUM - PERIFERI

I dette nummeret har vi et intervju med direktøren ved Sørlandets Kunstmuseum som viser en offensiv sentrum / periferi holdning. Vi presenterer billedkunstneren Anne Kathrine Solbakken, en kunstner som arbeider utrettelig med ulike prosjekter. Vi følger også Cultiva som, etter sin ku-vending, definitivt har plassert seg i periferien. Det er ingen tvil om at Cultiva trenger en annen måte å sette sammen styret på.

Hvem som sitter nederst ved bordet er ofte et spørsmål om perspektiv, men å definere at andre gjør det, er alltid maktspråk, alltid nedlatende. En del av kunstens oppdrag er å problematisere slike holdninger.

Foto: Sidsel Jørgensen

Cecilie Nissen har sett nærmere på hvordan Agderkunstneres sugerør virker i forhold til fordeling av Nasjonale stipender. Det viser seg at noen har bitt på sugerøret sitt.

Kunst likner på mange måter landbruket. Frø må sås, det trenger næring, vann og tid for å bli modent. Noen ganger planter man for neste generasjon. Utbyttet er usikkert. Det meste kan importeres billigere, men likevel velger vi å produsere selv. Også her er det enkelte som mindre åndfullt hveser noe om bøndernes sugerør i statskassen. Det er likevel bred enighet om å opprettholde landbruket, av mange grunner. Vi ønsker å opprettholde kulturlandskapet, det handler om hva som skjer i krisetider, matvaresikkerhet. Beredskap og identitet. Kultur. Mye av dette har vi felles. Kunst er ikke bare et redskap for å nå andre mål. Først og fremst er det et mål i seg selv. Aldri for seg selv.

Red.

THE BROTHERS Foto: Elin Høyland

THE BROTHERS

Elin Høyland med bok-lansering og utstilling på Fotohuset i Kristiansand.

Fotohuset har nå flyttet inn i 4.etg. over biblioteket på torvet sammen med Kunstforeningen. Og første utstilling er med den norske fotografen Elin Høyland. Hun har fulgt de to brødrene Mathias og Harald som har bodd sammen hele livet. Bortsett fra da Mathias jobbet to måneder i Oslo, og Harald tilbragte en natt på hotell i Lillehammer. Den verste natten i hans liv, slik han så det. Samtidig utgir forlaget Dewi Lewis Publishing i London bok med bildene. Lansering i London 16. mai, og i Norge den 20. mai på Fotohuset.

lest i Aftenposten....

Skal satse på risikokultur

■ Risiko er ordet som skal forbindes med den svenske statens nye forsøks-virksomhet Kulturbryggen.

I løpet av et par år, skal opptil 50 millioner kroner satses på nyskapende ideer som andre ikke kan eller vil satse på.

Startskuddet går 2. mai. Fra da av kan teatergrupper, kunstnere og andre kulturarbeidere søke støtte fra Kulturbryggen, forteller Göteborgs-Posten.

Kulturbryggen overtar den rollen stiftelsen Fram-

tidens kultur har hatt. Mellom 1994 og 2008 delte stiftelsen ut rundt 900 millioner kroner till forskjellige kulturprosjekter.

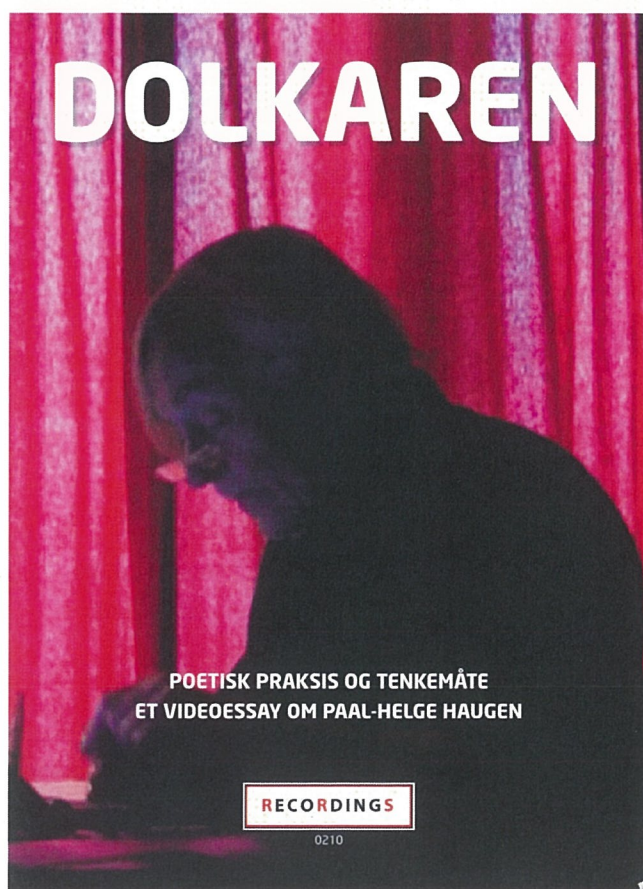
Tanken er at Kulturbryggen skal fange opp det de etablerte institusjonene kan har oversett eller ikke har hatt ressurser til å støtte. Bidragsformen Startstöd er en støtte på opptil 150 000 kroner for å teste prosjektideer som ennå er i sin spede begynnelse. Ambisjonen er også at søknadene skal behandles så raskt og profesjonelt som mulig. 50 mill. kr er avsatt til Kulturbryggen.

Dolkaren

Poetisk praksis og tenkemåte.
Et videoessay om Paal-Helge Haugen
Regi: Terje Dragseth
Dvd 58 min.

”Dolkaren” tar utgangspunkt i Paal-Helge Haugens forfatterskap og hans samarbeidsprosjekter med kunstnere fra mange ulike deler av kulturlivet. I store sveip møter vi Haugens verden, og får del i tanker og betraktninger, fra interessen for naturvitenskap, til folkemusikk eller billedkunst. Produksjonen beveger seg fra kysten til Setesdal og videre til Firenze. Parallelt med det Haugen sier, er det korte scener hvor vi ser fragmenter av omgivelsene som blir filmskapernes egen kommentar. Terje Dragseth blir slik en tydelig stemme selv om han knapt sier et ord.

For de som er nysgjerrige på Paal-Helge Haugen eller Terje Dragseth så er dette en mulighet til å få et innforstått blikk. Som bonus får vi et møte med Inger Christensen og en samtale mellom Haugen og Kolbein Falkeid. Anbefales!

SKIFT SKYDEKKE EN DAG ELLER TO !

Er du lei av Fotohuset i Kristiansand, kan du besøke Fotohuset i Amsterdam, eller ta deg en bryggesleng i Stavanger. I Bergen kan du sjekke ut Kunsthallen, mens vi venter på at Kristiansand Kunstforening utvikler sin egen. Alt innen en rekkevidde på en times tid !

www.avinor.no/lufthavn/kristiansand

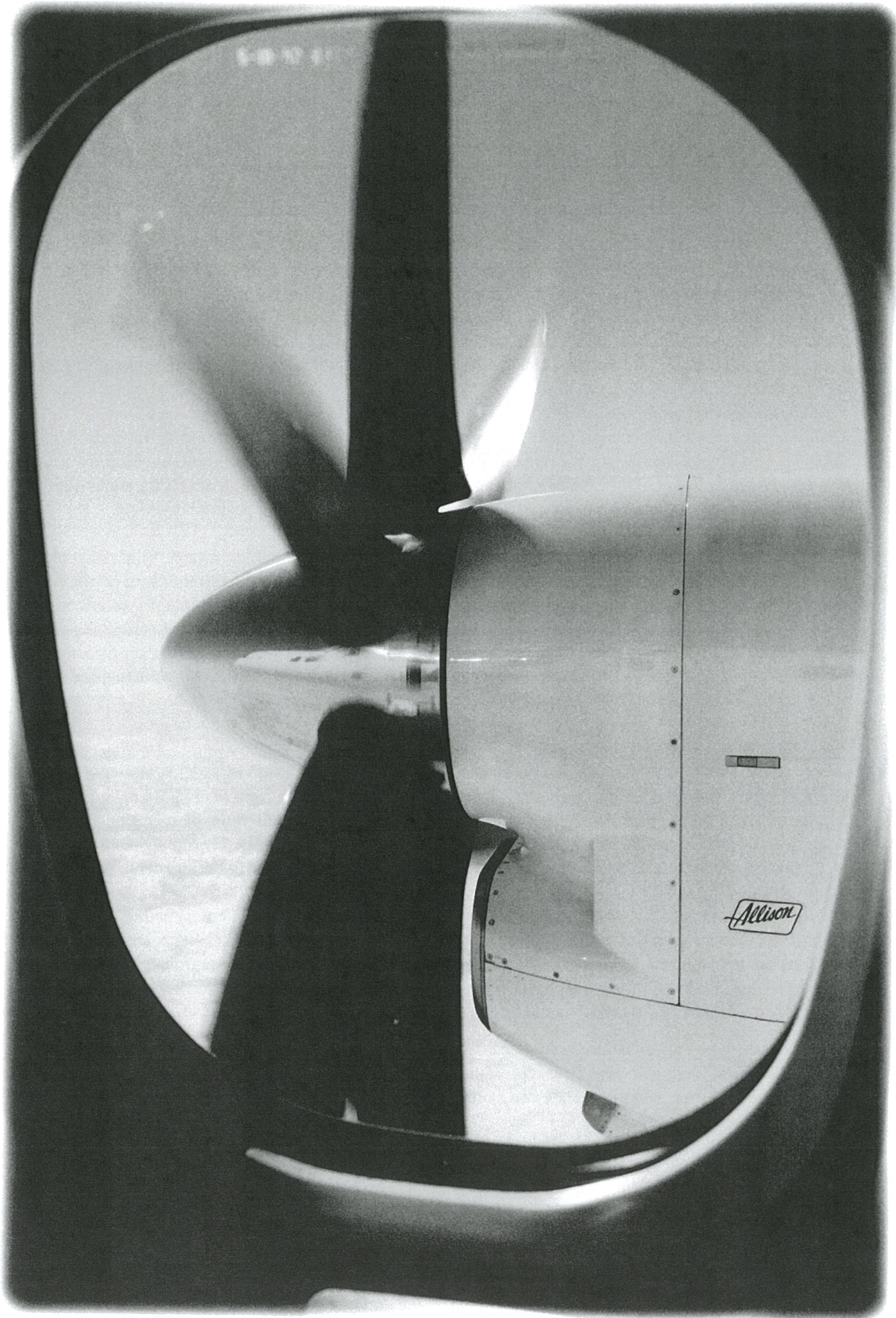
FOAM www.foam.org
Keizersgraacht 609, Amsterdam
åpent daglig 10-18
tors / fre til 19

BERGEN KUSNTHALL www.kunsthall.no
Rasmus Meyers Alle 5 , v/ Lille Lungegårdsvann
åpnet tirs - søn 12-17 fred også 20-23

STAVANGER www.nuart.com

Følg løypa i østre bydel etter Street Art festivalen fra forrige år, eller vent til september, og få med deg den årlige festivalen der kunstnere jobber med grafitti og urban kunst i byrommet. Det kan jo hende du ender opp med Tordis Hoem sin speilkultur i Vågen, eller i restaurant-området på den andre siden. Du klarer sikekrt begge deler...

Foto: Sidsel Jørgensen

SENTRUM ER DEN

Pontus Kyander har nå jobbet seg inn i rollen som direktør ved Sørlandets Kunstmuseum. Han har bl.a. bakgrunn som kunsthistoriker, kunstkritiker og programskaper og har bak seg en rekke kuratoroppdrag i land som Sør-Korea, Hong-Kong, Vietnam samt Sverige, Danmark og Spania. Han understreker at han aldri har arbeidet bare med svensk kunst.

Faktor X møtte han på ”Drømmeplassen” noe som kan være et passende sted for et intervju om kunst og kunstlivet.

Hva kjennetegner et godt kunstmuseum?

Det kjennetegnes av et stort engasjement i det man gjør, både i kunsten og det omkringliggende. Men det alene er ikke nok, man trenger omfattende kunnskap om samtidskunst, selvfølgelig. Man må være relevant i forhold til publikum. Å være relevant handler ikke om å gi publikum det de forventer eller ber om, man skal gjøre utstillinger som overrasker og utfordrer publikum i positiv betydning .

Hva gjør du for å oppnå det?

Vi jobber jo veldig aktivt med en rekke ulike prosjekter på ulikt nivå og ulikt omfang. Vi har øket aktivitetsnivået på museet, slik at vi har flere rom i aktivitet. Vi arbeider med utstillinger som er relativt raske og uformelle. Andre er mer langsomme, de monteres inne i samlingen. Vi har lagt mye arbeid i det vi kaller ”Papprommet” som er mer lavmelte. Det trenger ikke nødvendigvis være papir, men det langsomme, materialer som er et annet språk enn maleri eller fotografi osv., og som krever litt lenger tid. I samlingen skifter vi utstilling omtrent hvert halvår. Så har vi videorommet som vi hele tiden skal sørge for at viser aktuelle og interessante tilbud.

Hvor viktig er det med gode besøkstall?

Besøkende er viktig, man kan si at hvert besøk er viktig. Vi er en offentlig virksomhet, vi er den eneste større kunstinstitusjonen i denne regionen, så det er klart vi skal arbeide for å få et publikum. Men besøkstall vil gå opp og ned, det handler først og fremst om å bygge et publikum på sikt. Det skjer ikke fra en uke til den neste. Det er noe som skjer over flere år. For meg er den eneste måten å bygge en troverdighet i forhold til publikum, å sørge for at man hele tiden gir dem utstillinger som holder høy kvalitet.

Hvordan ser du på forholdet mellom det lokale, regionale, nasjonale og det internasjonale?

Man må ha med alt, egentlig finnes det ingen motsetning her. Det vil si at vi skal engasjere oss i den beste av den lokale kunsten. Men samtidig er det slik at når man snakker om et regionalt ansvar så er ikke det i første rekke et ansvar ovenfor de regionale kunstnerne eller kunsthåndverkere, men det er et ansvar for et regionalt publikum.

Vi skal også bygge opp en samling som har relevans – jeg kommer tilbake til det ordet - Det skal ha en relevans på sikt. Og man skal være representative på et nasjonalt nivå, og det innebærer i dag også en internasjonal vinkel. Nemlig å sette den samlingen vi har i en internasjonal sammenheng. Hvordan man kombinerer alle disse sakene er jo det som er utfordringen. Det gjelder hele tiden når man arbeider med lokale kunstnere at man formulerer prosjektet rett. Vi hadde et prosjekt med Roald Andersen dy, et kommisjonskjøp, et oppdrag hvor vi hadde en slags forventning om hva vi skulle få ut av det hele. Med utgangspunkt i hvilke ideer kunstneren hadde, jobbet vi oss fram til noe vi synes fungerer.

NYE PERIFERIEN

TEKST: JOHAN OTTO WEISSER FOTO: SIDSEL JØRGENSEN

Ble det slik du hadde tenkt?

Ja, det ble det. Det er en annen prosess enn tidligere. Vi gjorde faktisk noe som kunstneren ellers ikke ville gjort i den skalaen eller på den måten som det ble. Vi ga ham en mulighet til å satse ekspansivt på en ide han hadde. Det gav Andersen en mulighet til å utvikle et konsept som han selv, og vi, synes var interessant. Og det skal vi gjøre mer av. Det er en måte å anskaffe kunstverk som likner på det man gjør i offentlig utsmykking, med mer åpne forhandlinger med kunstneren. Jeg tror på dette som en god mulighet til samarbeide med lokale kunstnere.

Slitasje i kunstinstitusjoner er en kjent problemstilling, Det kan virke mer som regelen enn unntaket. Er det en problemstilling i museet?

Ja, det har jo vært øyeblikk.. Vi har jo gått gjennom ganske omfattende forandringer innen alt fra det bygningsmessige , økt antallet utstillinger ut over det som var programmert, endret rutiner i forhold til publikasjoner, ny design og ny webside. Endrede arbeidsoppgaver osv. Da blir det ganske mye som forandres, noe som kan skape usikkerhet. Det kan man oppfatte som noe negativt, men jeg har aldri opplevd endringer truende, men som fruktbart, en åpenhet i forhold til framtiden. Det er naturligvis en pedagogiske utfordring å få andre til å dele den oppfattningen. Men forandring er i seg selv viktig. Det er den eneste måten vi kan utfordre oss selv på.

Så den slitasjen kan man kanskje beskrive som et resultat av den dynamikken man må ha, som en del av det å drive et museum?

Ja, en kunstinstitusjon må hele tiden prøve nye ting. Det er en utdanningsprosjekt, men jeg skal ikke stikke under en stol at dette er først gangen jeg jobber med et kunstmuseum, og da er det mye som jeg også skal lære meg. Hvor mange teknikere trenger man for å bygge en utstilling? En? To? Tre? Hvor lenge skal de være her? Vi har ikke folk i Kristiansand som har den kompetansen som skal til for å bygge de ganske spesielle tingene som en utstilling krever. Det er mye som må prosjekteres på forhånd, og det er ikke alltid så lett. Mer enn et budsjettspørsmål er det et læringsspørsmål,

**VÅRT SAMMFUNNSANSVAR ER JO Å FORMIDLE
NOE VESENTLIG, IKKE HVA SOM HELST.**

som gjelder hele museet. Måten man presenterer kunst på forandrer seg. Nesten alle utstillinger vi lager krever spesielle løsninger. Det er nettopp det som kjennetegner et museum på nasjonalt nivå. Av og til hører man påstander av typen “periferien er det nye sentrum”. Hva synes du om den tanken? Jeg tror at det er alltid sant og alltid usant. Det finnes vel ikke noe sted i verden som ikke er en periferi når man ser nærmere etter. Drar du for eksempel til London, oppdager du at den er veldig begrenset. De fleste som arbeider med kunst, selv i en metropol, arbeider i en periferi. Du skal jo bare en mil utenfor London så er du i en periferi. Sentrum handler om noen ganske få store institusjoner, og alt som ligger utenfor er en periferi. Så alt er periferi. Så kan man jo definere seg selv som et sentrum, men man blir jo ikke kunstverdenens sentrum av den grunn.

Hvordan går man frem for å bli et sentrum?

Strategien er helt enkelt at med de ressursene man har så arbeider man for å skape en posisjon for museet, men også for de andre institusjonene i området. Det gjelder for eksempel Christiansands Kunstforening og også Agder Kunstnersenter. Det gjelder Bomuldsfabriken i Arendal, Utsikten Om man har et tilstrekkelig antall institusjoner med tilstrekkelig tyngde og troverdighet i det de gjør, så skapes et sentrum, ikke verdens sentrum, men et sentrum med betydelig vekt. I det perspektivet kan et sted som ligger forholdsvis langt fra et sentrum plutselig bli viktig. Et norsk eksempel er Skulpturlandskap Nordland som startet i en ganske liten skala, og som fikk vokse ganske langsomt. I løpet av et par tiår bygget opp en tiltro og forventning hos veldig mange mennesker over hele verden om interessante verk som er satt i et veldig interessant landskap.

I Norge er det slik at det regionale kunstlivet er preget av forgubbing. De unge kunstnerne søker seg til Oslo. Har du noen strategi for å nå disse?

Den eneste måten vi kan nå disse er at vi på museet hele tiden ser kunst, forsøker å følge med. Det er også rimelig at vi prøver å forholde oss til det som skjer i Oslo, Bergen eller Trondheim.

Man må også erkjenne at det til en viss grad er en tilfeldighet hvem du treffer, hvilke utstillinger du tilfeldigvis ser. Man kan ikke bruke noe annet enn det man har sett. Og det er litt befriende; det finnes faktisk veldig mye bra kunst. Og de valgene vi gjør som institusjon, er med på å definere hvilke kunstnere som får et løft videre. Vi må med god dømmekraft evne å finne noen slike. Alle engasjementene bygger på en type langsiktighet. Man må jobbe på sikt med enkelte kunstnere.

Hvordan ser du på kontinuiteten i dette. Du sitter på åremål, føler du deg bundet av det dine forgjengere som direktører har gjort, de kunstnerne de satset på? For en kunstner er jo ikke fire år lang sikt.

En institusjon er en abstraksjon, den består jo av de menneskene som til enhver tid er der. Jeg kan personlig ikke forholde meg til noen andres valg, man kan ikke holde utstillinger av plikt, man må gjøre utstillinger man tror på. Det er ganske naturlig at man liker og tror på ulike ting.

Hva mangler kunstlivet i regionen?

Vi har ikke noen utdannelsesinstitusjon på nivå med kunstakademiene i regionen. Dessverre vil jeg si, for det hadde forandret kunstscenen betydelig, selv om vi ikke kan stirre oss blinde på det. Det er ikke ønskelig å etablere et kunstakademi som blir det sjette eller sjuende, det blir jo bare sistevalget. Det vi mangler er en utdanning rettet mot skapende produksjon. For eksempel innen interaktiv design eller i et brytningspunkt mellom billedkunst og ny teknologi, billedkunst og formgivning på en måte som ikke finnes noe annet sted.

Ville man se synergieffekter skal man sørge for at det kommer en utdanning innenfor det kunstneriske basert på de unike forutsetningene som finnes her. Da får vi hit mennesker som starter virksomheter. Det finnes jo små litt vaklende kunstnerdrevne ting, det man trenger er en større dynamikk. Et kunstnerdrevet galleri trenger ikke holde på mer enn et par år. Noen kommer, andre forvinner, men forutsetningen er at det finnes mennesker som vil gjøre noe her og nå. For kunstscenen ville det betydd mye å ha et litt høyere aktivitetsnivå blant de unge kunstnerne.

Har vi noen sterke sider i regionen i forhold til kunstlivet?

Ja, det har vi. Vi har kunstmuseet, kunstforeningen. Og jeg mener at vi skal absolutt støtte kunstforeningen i deres ambisjon om å bli noe mer enn en vanlig kunstforening, en kunsthall med langsiktig forutsigbar finansiering. Kunstforeningen har vist er at de kan gjøre gode utstillinger, de har en arbeidsmodell der de har fått inn god kompetanse. Så har man Bomuldsfabriken i Arendal, som absolutt er en av landets fineste kunsthaller. Jeg er ikke sikker på at Sørlandets publikum helt har forstått hvor bra Bomuldsfabriken er. Fra et perspektiv utenfra ville jeg si at den er på et nasjonalt og internasjonalt nivå i sin måte å lage utstillinger på. Jeg kan ikke få understreket nok hvor viktig det arbeidet Harald Solberg har gjort i Arendal er, også for oss. Alle kunstinstitusjonene skal ha en sunn konkurranse, men de skal også samarbeide der det passer. Men hele tiden med bevissthet om hva man vil. Spørsmålet kommer i blant opp om sammenslåing av kunstforeningen med museet. Men da har man ikke forstått hvordan det er. Det handler ikke bare om å få flere penger, vi ville uansett gjort vårt. Selv om virksomheten er mindre på mange måter, så er utfordringen akkurat like stor. Det bør ikke være slik at det bare er en institusjon som formulerer det som er viktig, hva som det stilles spørsmål ved og diskuteres.

Hvordan ser du på forholdet til det private. Har museet noen strategi for sponing?

Sponing er kjempefint så lenge det ikke legger føringer for hvordan pengene brukes. Finnes det betingelse, så må det være et utgangspunkt. Uansett må vi ha full kunstnerisk kontroll og full integritet. Det samme må den som sponser, de må verne om sin egen integritet. For en sponsor er det en verdi i å støtte kunst, men ikke å styre den.

Cultiva har lansert en strategi hvor de har funnet barn og unge som et spennende satsingsområde. Er det en strategi du vil si drar denne regionen i riktig retning?

Det er bra å satse på barn og unge, man bygger en struktur og en bevissthet på den måten, men om alle gjør det på samme måte, samtidig, så innebærer det at vi fått en ensretting, en barnsliggjøring av kulturen som sådan. Og det vil vi ikke ha. Dersom vi skal bygge Kristiansand som kulturby må vi gjøre ting som taler til veldig mange ulike mennesker. Det kan være ulik alder, ulik sosial og kulturell tilhørighet. Vår svakeste side er at vi er hvite og middelaldrende, vi som sysler med kultur, og vårt publikum er omtrent like hvite og middelaldrende som oss selv. Vi må også få inn de nye gruppene som kommer inn i vårt samfunn. Får vi dem ikke inn, så beror det enten på at vi gjør feil utstillinger, eller at vi ikke gir dem den informasjonen de hadde behovd, for at det skulle fungere. Eller at vi, når vi kommer til selve formidlingen ikke lykkes i å slå gjennom på en måte som taler til mennesker utenfor våre egne sosiale og kulturelle sfære. Vi når kvinner, men når vi yngre menn? Men jeg tror ikke at alle obligatorisk skal komme å se på kunst, det må finnes et valg her. Det er altså ikke noe poeng at vi busser inn alle skolebarn og alle pensjonister til et arrangement. Vårt samfunnsansvar er jo å formidle noe vesentlig, ikke hva som helst.

JEG HAR TOTALT SELVTILLIT NÅR DET KOMMER TIL Å VURDERE KVALITET

Hva er kunstens rolle i samfunnet?

Kunstens rolle i samfunnet er å få mennesker til å vokse Kulturelt, intellektuelt, på en eller annen måte alltid utfordre sitt publikum. Alltid gi dem noe de ikke visste de ville ha, gjennom noe de ikke i det hele tatt ville se, men som de likevel må ta stilling til. Er noe bra, så vekker det respons, ikke bare positiv, men ofte negativ respons. Dersom vi gjør ting som aldri vekker reaksjoner aldri vekker motstand, da har vi gjort noe feil.

Så er det dette med kritikk. Etter selv å ha skrevet kunstkritikk så lenge, så har jeg ikke noe problem med en negativ kritikk. Det er jo en del av samtalen. Om verkene bare ble applaudert av kritikken så ville det vært verdiløst. Da blir det ingen dialog, heller ikke noe engasjement. Fædrelandsvennen er en kvalitet til som Kristiansand har. Det er en unik regionsavis som faktisk holder seg med en kunstkritiker. Man må forstå at det ikke er en selvfølge i en liten avis i en liten by. Vi er heldige som får omtaler, og kritikk.

Det er også en kvalitet at samme kritiker drar til Arendal og skriver om Bomuldsfabriken og skriver om Kunstforeningen. Det er viktig at avisen ser at de har et ansvar for å se til at kunstkritikeren kan vokse, gjennom å skrive om ting utover regionen. Det savner jeg

Kristiansand eksisterer i en større sammenheng. Man har direkteforbindelser til København, Amsterdam, Oslo, Bergen, Stavanger osv. Det er tusenvis av mennesker fra Kristiansand som hver uke beveger seg mellom disse stedene. At avisen er med på å vise at det finnes noe interessant der også, er å knytte Kristiansand til verden. Det tror jeg er viktig.

Bør museet brukes til å aktivt promotere det regionale kunstlivet, løfte det opp mot det nasjonale eller internasjonale nivået?

Det lokale kunstlivet kan bare løftes hvis det gjøres et annet sted enn Kristiansand. Dersom vi gjør lokale utstillinger for et lokalt publikum og utelukkende satser på det, så får vi bare lokal kunst. Skal vi ha større eksponering for det lokale kunstlivet, så må vi ha flere visningssteder. Det finnes jo faktisk en masse lokale kunstforeninger. I Mandal kommer det en, i Lillesand, Risør, Mandal osv. Det bygges kulturhus, så muligheten til å stille ut er betydelig. Da er det viktig for museet å ikke være for de kunstnerne som så å si gjør en karriere i regionen. Det er forståelig at man tenker at det er her jeg skal vises, det er her jeg hører hjemme. Men man må ta steget ut av egen region. Det er nesten en forutsetning for at det skal være interessant for museet å jobbe med, at de har en forankring eller jobber for å få det, utenfor egen region. Vi kan ikke bli et museum som hvert femte eller tiende år viser en lokal kunstner av noen slags plikt. Det kan saktens være interessant for en del av publikum som kjenner kunstneren. Da ville vi ende med å gå i sirkel.

Hva tenker du om at kulturdirektøren i Kristiansand sier at han hadde ventet seg mer effekt av å etablere SKMU?

VIL MAN SE
SYNERGIEFFEKTER
SÅ MÅ MAN
KANSKJE GJØRE DET
KLART HVA SLAGS
SYNERGI MAN
VENTER SEG

Det forstår jeg ikke i det hele tatt. Vi samarbeider ypperlig med Kunstforeningen, vi har Baktanken, foredragsserien som har holdt på lenge. Vi har kammermusikken, konsertvirksomhet. Vi er stadig i dialog med Bomuldsfabriken. Og vi presser på for å komme ut i byrommet og bli mer synlige; hva mer skal vi gjøre?

I det han sa lå det vel et ønske om at dere skulle ta ansvar for de andre institusjonene?

Vi har ikke noe ansvar for de andre institusjonene. Vi kan ikke ha det, og vi skal ikke ha det. De må jobbe på egne vilkår med egne prosjekter. Kunstforeningen er stiftet med egne statutter, styre og ledelse. Takk og lov så gjør de en bra jobb, og da kan vi jo samarbeide. Hadde Kunstforeningen vært en dårlig kunstforening, så hadde vi jo ikke kunnet jobbe med dem! Skulle vi blande oss inn i deres styring, skulle vi dra til Arendal å blande oss opp i Bomuldsfabriken, vi kan jo ikke det.

Snur han det helt på hodet?

Nei jeg vil ikke si det, men vil man se synergieffekter så må man kanskje gjøre det klart hva slags synergi man venter seg.

Er det du sier at for å skape synergieffekter så er du avhengig av sterke institusjoner, ikke av at en sterk drar de andre?

Vi kan ikke drive de andre, de må gjøre sine valg. Museet er en solid institusjon med solid finansiering og mange som jobber her. Og mitt hjerte banker ganske hardt for Kunstforeningen, fordi de har små ressurser, og likevel gjør fine utstillinger. De har unike lokaler, det må understrekes. Det snakkes for mye tøv om de lokalene. Det finnes ikke noen slike lokaler i Kristiansand. Vi har våre lokaler, og hver institusjon har sine forutsetninger. De har unike forutsetninger i det de allerede har. Og det de behøver er en solid erkjennelse av at de er her, at deres virksomhet er her, at de er en del av den offentlige kunstverdenen, den som finansieres av det offentlige. Man kan sammenlikne hva Kristiansand, gjennom ulike ressurser og tilfældigheter, har fått til på musikkfronten. I et samarbeide mellom mange aktører har man skapt en unik musikkscene. Man kan kalle det synergi. Universitet i Agder har en rytmisk linje som er viktig i denne sammenhengen.

Du har et stort kontaktnett som du bruker når du lager utstillinger, hva gjør du for å oppdatere og utvikle det?

Jeg ser kunst. Når man reiser omkring og ser kunst trenger man ikke å se uendelige mengder, men må hele tiden ha et referanseverk.

Hva er dine referanseverk?

Det er vel primært de nær tretti årene jeg har holdt på med kunst, både det akademiske og det kritiske. Jeg har totalt selvtillit når det kommer til å vurdere kvalitet, det lyder pussig, men jeg tviler aldri. Noen ganger må man revurdere standpunkter, noe viser seg å ikke holde, mens andre ting vokser underveis. Men jeg stoler alltid på førsteinntrykket basert på all den kunsten jeg har sett, og alle de kunstnere jeg kjenner. Jeg ser ikke i første rekke gjennom teori, men gjennom hvordan kunstverket taler til meg. Samtidig skal man være seg bevisst at ethvert kunstverk av betydning har ulike lag. Det jeg forstår umiddelbart interesserer meg ikke, bare det jeg ikke fullt ut forstår, det som skaper usikkerhet. Jeg tror at mange mennesker kommer inn i kunstverdenen med en forventning om at man skal forstå, at det skal finnes en forklaring. Noen som har sett mye kunst går rundt med en oppfatning om at det er noe de har forstått. Jeg tror ikke det er slik. Man kan ta hvilket historiske mesterverk som helst. Det er ikke det som er skrevet i lange avhandlinger om dem, det som fortsatt er interessant, er det som enda ikke er skrevet. Ta Leonardo da Vinci eller Vermeer, Bill Viola eller hvem du vil, når du står foran verket så forvinner alle forklaringer, og det som blir igjen er du og kunstverket. Jeg er så naiv at jeg fortsatt tror man kan lage et mesterverk. Jeg mener for eksempel at det er et mesterverk vi nå viser med Eija-Liisa Ahtilas installasjon på museet. Om hundre år vil den fortsatt være relevant.

Kunstlivet beskyldes ofte for å være innadvendt og seg selv nok. Er det slik?

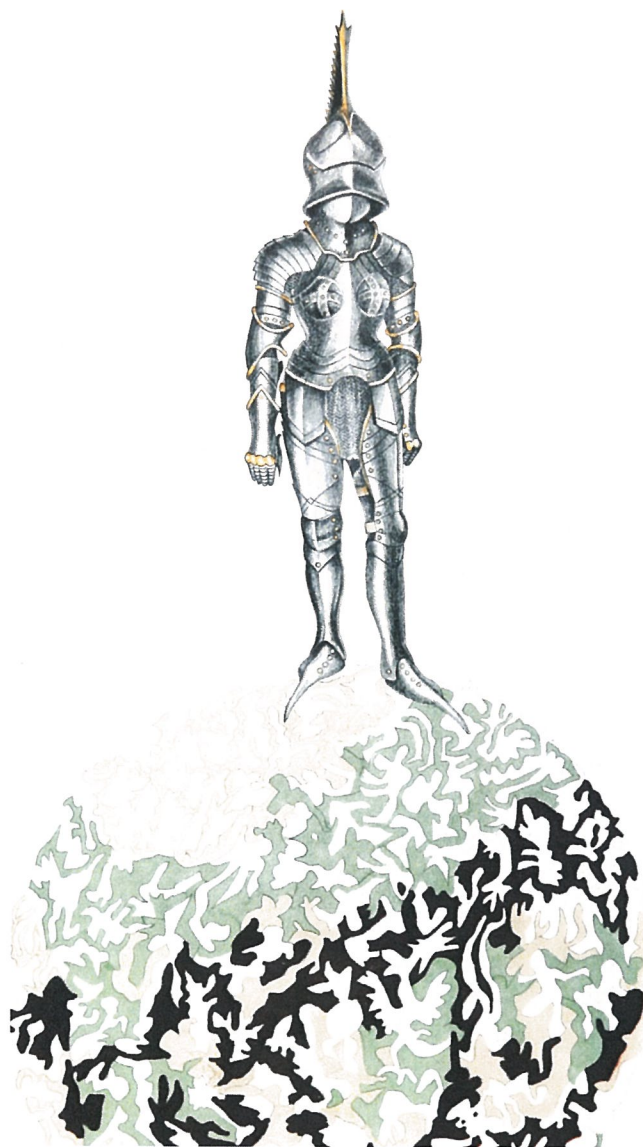
Ja, og jeg mener at en kunstner kan tillate seg å være hvor innadvendt og seg selv nok som man vil. Et lite galleri får også lov til å være så innadvendt og selvopptatt som det vil. Man skylder ingen noe, annet enn seg selv. En offentlig kunstinstitusjon derimot, kan ikke være innadvendt og selvopptatt. Men for å sammenlikne det med idrett, så er det ingen som går for å se et dårlig fotballag. Spiller Start god fotball, så kommer folk. På samme måte kan vi ha vårt publikum som er spesielt interessert i det vi gjør. Det vil være slik at en del av det vi gjør krever noe av publikum. Og publikum forventer at det stilles krav til dem. Det er en slags utdannelsesprosess. Når vi hele tiden ser nye ting og utdanner oss, så må vi jo formidle dette til et nytt publikum. Jeg tror at ettersom publikum venner seg til å se nye ting, så vil de ønske å se nye ting. På samme måte som når et publikum bare får se det de kjenner så forventer de ikke noe annet.

Hva formet ditt kunstsyn?

Jeg startet som en ganske konservativ kunsthistoriker som begynte å skrive om samtidskunst. For meg er det en fordel at jeg var 35 før jeg ble kunstkritiker, 10 – 15 år eldre enn kunststudentene, så jeg ble aldri en av dem. Jeg ble noe konservativ med veldig forutbestemte ideer om hva kunst var. Rimeligvis har jo det blitt slipt ned ettersom tiden har gått.

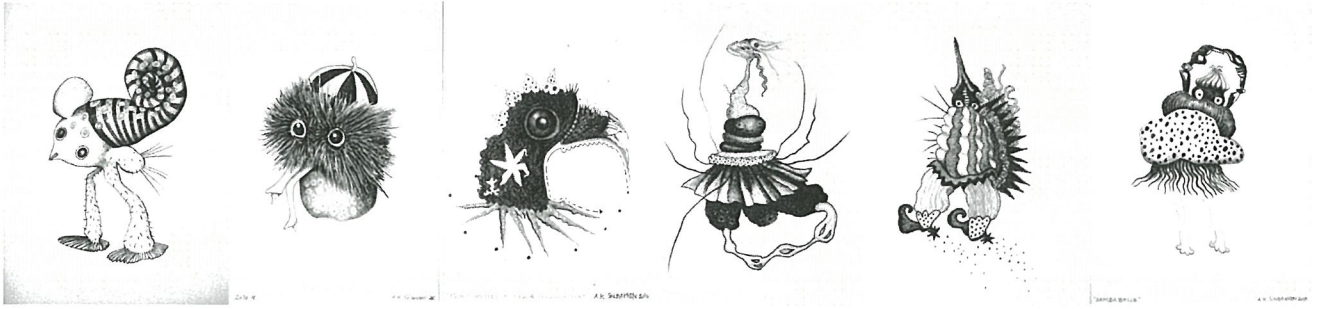
Anne Kathrine Solbakken

Det krever mot for å stå i det man er.

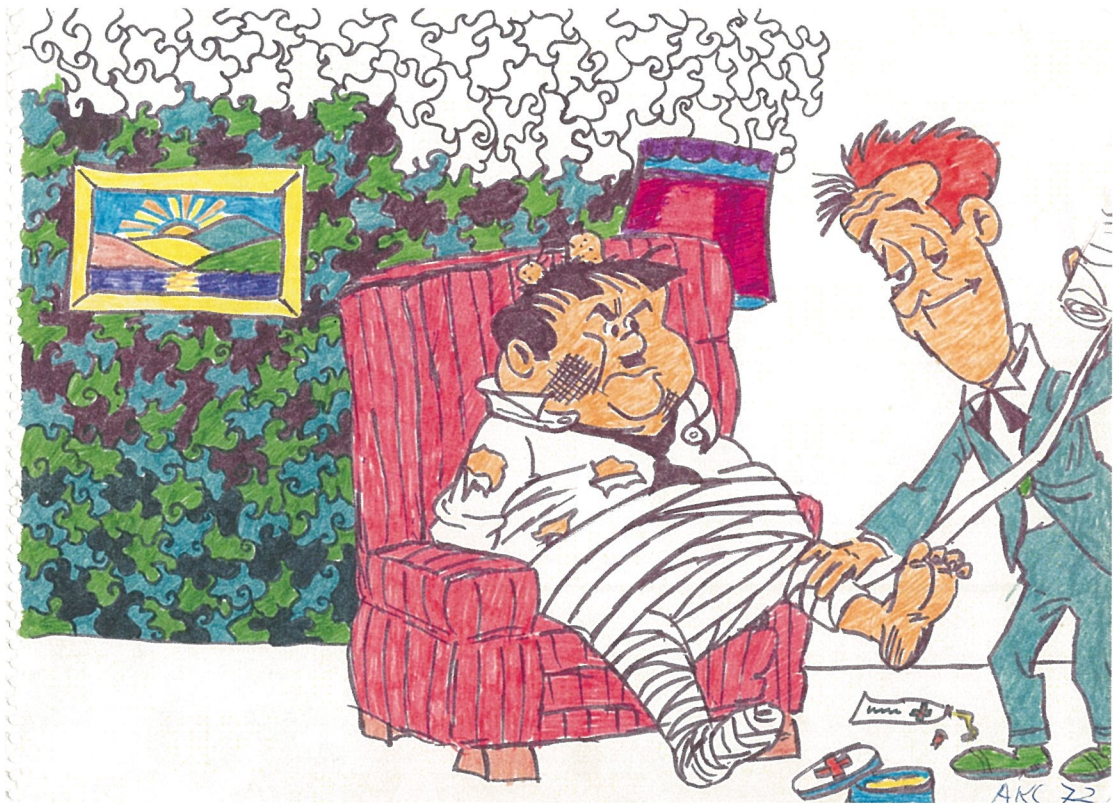

“Jeg vil at kunsten skal handle om livet, ikke om kunsten; det er drepende kjedelig.”

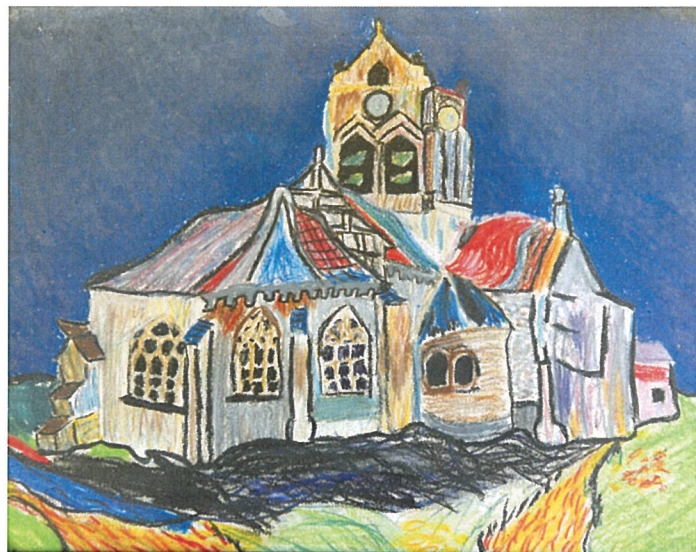

Del av utsmykning på Flødevigen havforskningsstasjon 2010

Anne Kathrine Solbakken 13 år

Anne Kathrine Solbakken 11 år

“Jeg har tatt en kunstpause. Jeg er mett. Jeg er kommet til et punkt hvor jeg ikke trenger å fylle på hele tiden”.

“Jeg lever som et skapende menneske, i alt jeg gjør. På samme måte som når en dråpe tusj renner nedover arket, så er det en del av det å skape; hva skjer, hvordan må jeg forholde meg til dette for å la det bli en del av kunstverket. På samme måte ser jeg at jo større tillit jeg har til andres skapende evne, jo bedre blir helheten. Utfordringen blir å holde en overordnet ide, men slippe til de og det som skjer underveis. Jo mer et prosjekt lever sitt eget liv, jo bedre blir det.”

Anne Kathrine Solbakken

Født 1959 i Oslo

Bor på et småbruk hun arvet i Tveit

Verksted på Odderøya

Kunstuddannelse fra Grønland,

Danmark og U.K.

Deltatt på en rekke utstillinger,
festivaler og symposier.

Har levert utsmykkinger til flere

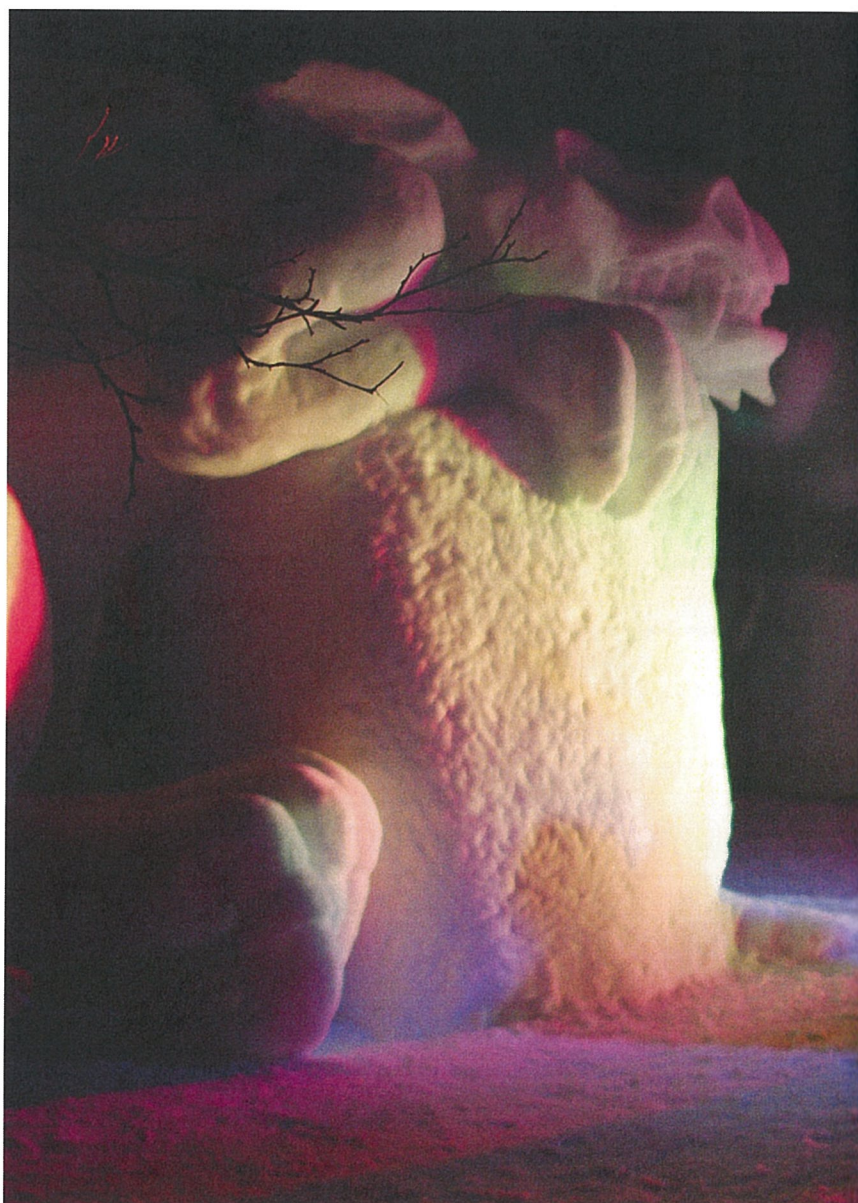
skoler og institusjoner på Sørlandet.

Har vært initiativtaker til bl.a

Snøskulptur festivalen på Hovden,

og Odderøya Open som har

hovedfokus for tiden.

Problemer er ofte knyttet til fo

Kunstens potensiale er noe helt annet enn å oppnå. Den er noe i seg selv, alltid i bevegelse, umulig å få grep på eller fange. Den er en konstant måte å anskue tilværelsen på som er uunnværlig i motsetning til det vi vil forstå eller styre. Kunsten er den evige ertekroken. Den er noe annet enn å ordne kaos, den er mer som et hav å svømme i. Dette er det nonverbale. Men når du møter kunst, så kjenner du det bare; -sånn!

Fra Snøskulptur festivalen på Hovden.

ventninger, har man ikke forventninger er alt åpent.

DRAMATISK SKJEVFORDELING I NASJONAL

I etterkant av årets stipendutdeling og andre nasjonale støtteordninger til kulturlivet, har vi sett flere tilfeller hvor medlemmer av kunstnerstanden kritiserer tildelingspolitikken. Først ute var forfatterne i en serie i Klassekampen i april.

Noen uker senere kritiserte styreleder Mira Svartnes Thorsen fra plateselskapet Karmakosmetix Music i Kristiansand, prioriteringene til Fond for Lyd og Bilde med sitt innlegg "Fond for Oslo og Omegn" på Ballade.no. Hun viste til at mesteparten av midlene, så mye som 73 prosent, går til Oslo og omegn. Her er det altså sentrum versus periferi problematikken som gjelder. Ikke ulikt situasjonen for billedkunstnere som bosetter seg utenfor Oslo og Akershus.

Stipender til Oslo og omegn

Stipendene til norske billedkunstnere kommer i hovedsak fra tre steder. Det er Statens kunstnerstipend og garantiinntekter, Vederlagsfondet (BKV) som er et disposisjonsfond for vederlag som utbetales for bruk av billedkunst i kopiering o.l., og det er Bildende Kunstneres Hjelpfond (BKH), som er dannet på grunnlag av at det skal innbetales en avgift på 5 prosent i tillegg til salgsprisen på all kunst som koster over kr 2 000. Fondet skal brukes til støtte for kunstnere som hovedsakelig har eller har hatt sitt virke i Norge, deres etterlatte og andre formål til fremme av norsk kunst. Alt dette kanaliseres gjennom Norske Billedkunstnere (NBK), Norske Kunsthåndverkere (NK) og Forbundet Frie Fotografer (FFF).

Etter at jeg flyttet til Kristiansand for 5 år siden har det blitt en årlig "hobby" å regne ut hvor stor andel av kunstnerstipendene som går til Oslo-området, og hvor stor andel som går til de øvrige landsdelene. I 2011 ser regnestykket Oslo-området versus Sørlandet slik ut:

Det ble delt ut 183 arbeidsstipend og diversestipend og 28 nye garantiinntekter fra Statens kunstnerstipend til billedkunstnere, kunsthåndverkere og fotografer.

19 mottakere av nye garantiinntekter bor i Oslo og Akershus, mens ingen bor i Kristiansandsområdet.

Av de øvrige statlige stipendene til billedkunstnere, kunsthåndverkere og fotografer på til sammen 56 millioner kroner, går 29 millioner til Oslo og Akershus. Dette utgjør 53 prosent. Tar vi arbeidsstipendene isolert går 27 millioner av 39 millioner kroner til Oslo og Akershus. Dette utgjør 70 prosent. Blant fotografene går 100 prosent til Oslo-området, blant billedkunstnerne går 82 prosent til Oslo-området, mens kunsthåndverkerne med sine 57 prosent trekker snittet ned. Dette viser at de fleste og største stipendene går til Oslo-området, mens de minste stipendene går til resten av landet. 1 stipend på kr 60 000 gikk til en kunsthåndverker i Kristiansand og 1 stipend på kr 55000 gikk til en billedkunstner i Risør. Det er 2 promille 56 millioner kroner.

Jeg tar også en rask titt på de andre kunstnergruppene. Jeg finner én barnebokforfatter i Kristiansand og én danser i Mandal på listen over Statens kunstnerstipend. Ingen musikere. Barnebokforfatteren fikk 60 000 og danseren fikk 20 000. Dette er dystert.

Statens kunstnerstipend deler ut 222 millioner kroner fordelt på 696 kunstnere hvis vi regner inn alle grupper. I år fant den latterlige sum av kr 195 000 veien til Sørlandet. Det er 0.8 promille av hele summen. Dette er verre enn hvordan Sørlandet kommer ut i Nasjonal transportplan. Og legg merke til at dette heter "Statens stipend".

Hvis vi tenker litt videre på hvordan befolkningen i Norge er fordelt, bor 12 prosent i Oslo mens 6 prosent bor i Agder. Likevel er fordelingen på Statens kunstnerstipend slik, selv om det er viktig å nevne at halvparten av alle norske kunstnere bor i Oslo og Akershus, mens 8 prosent bor i Agder. Kristiansand er for opplysningens skyld likevel Norges femte største by og hovedstad på Sørlandet.

Jeg har også studert resten av stipendene fra Vederlagsfondet (BKV) og Bildende kunstneres hjelpfond (BKH). Det totale antallet stipender til billedkunstnere som kanaliseres gjennom NBK (Norske billedkunstnere) ligger på ca 420. Når det gjelder disse stipendene er det ikke så lett å se hvor kunstnerne bor, siden det bare er Statens kunstnerstipend som opplyser om bosted, men kunstmiljøet i Norge er lite, og jeg tror jeg har rimelig god oversikt over de profesjonelle kunstnerne som bor i Kristiansandsområdet. Jeg kjenner også igjen svært mange Oslo-baserte kunstnere på listen. Sikkert halvparten. Minst.

LE STIPENDORDNINGER FOR KUNSTNERE

TEKST. CECILIE NISSEN

Foto: Sidsel Jørgensen

“Alle skal med” bortsett fra de som ikke bor i Oslo eller på Nesodden ? Er det bare de 12 prosentene av landets befolkning som bor i Oslo som skal være omgitt av et rikt og levende kulturliv?

Etter å ha gått igjennom listene fant jeg ytterligere 2 kunstnere som holder til i Kristiansandsområdet og 1 i Mandal. Det ene var et toårig stipend á kr 200 000, det andre var på kr 150 000 og det tredje var et stipend på kr 90 000. Ikke verst.

Når det gjelder Statens utstillingsstipend er det også ganske interessant. For de som ikke kjenner ordningen går dette ut på at du kan søke om støtte til utstilling i det distriktet du skal ha utstilling i. Søknadene blir først behandlet av en lokal jury. Etterpå blir innstillingen sendt til Norsk Kulturråd. Der er det en ny jury som har det siste ordet. Ikke sjelden blir den lokale juryens innstilling overprøvd av juryen hos Norsk kulturråd, og lokale kunstnere kan gjerne bli byttet ut med Oslo-kunstnere som i utgangspunktet ble avvist av den lokale juryen. Uten begrunnelse.

Er dette god kulturpolitikk? I Kulturdepartementets målsetninger (rødgrønn regjering 2010-2014) heter det at kunst skal være hele befolkningen til del. Hva sier Anniken Huitfeldt og de rødgrønne til denne fordelingspolitikken mon tro? "Alle skal med" bortsett fra de som ikke bor i Oslo eller på Nesodden? Er det bare de 12 prosentene av landets befolkning som bor i Oslo som skal være omgitt av et rikt og levende kulturliv?

Kunstnerisk kvalitet

Stipend til norske billedkunstnere handler ikke om distriktpolitikk, men om kunstnerisk kvalitet. Statens kunstnerstipend opplyser at målgruppen for Statens stipend er kunstnere som i hovedsak bor og har sitt virke i Norge (les Oslo)

Ved tildeling av Statens kunstnerstipend skal det kun legges vekt på kunstnerisk aktivitet og kvalitet. Det påpekes også helt tydelig hvilke kriterier det IKKE skal tas hensyn til. Det er: Kjønn, medlemskap i kunstnerorganisasjoner, religiøs tilhørighet, alder (kun når stipendet har særskilte bestemmelser der alder er et kriterium for tildeling), bosted og kunstnerisk uttrykksform.

I NBKs prinsippprogram fra 1995 heter det at faglige vurderinger må ligge til grunn når en velger ut og fordeler stipendene. Faglige vurderinger vil si høy kvalitet både visuelt, idemessig og med faglig tyngde. Og kunstnerisk aktivitet innebærer i like stor grad det man har tenkt å gjøre, som det man faktisk har gjort. Dette høres i utgangspunktet fornuftig ut og er slett ikke så vanskelig å være enig i.

Hva er så årsaken til at så få stipender havner i Agder? Er ikke kunsten som lages i Agder nyskapende nok sammenliknet med den som lages i Oslo og Akershus? Søker kunstnerne som bor i Agder stipend? Består stipendkomiteen av en snever vennegjeng som bare deler ut stipender etter hestehandel-prinsippet? Er stipendkomiteen så opptatt av kunstdiskursen i Oslo at de ikke klarer å fange opp det som skjer ute bortenfor Lillestrøm eller Høvikodden? Er mediedekningen og fagbladenes dekning av det som skjer på kulturfronten i resten av landet så svak at det som skjer ikke fanges opp av de som sitter i stipendkomiteen?

Årsakene er sikkert mange og sammensatte. NBK sier at stipendkomiteen bestreber seg på at den skal være representert med kunstnere fra hele landet. Medlemmene velges inn fra grunnorganisasjonene i distriktene. De 5 årene jeg har bodd i Kristiansand kan jeg ikke huske at jeg har sett en eneste fra Agder sitte i stipendkomiteen. Det er også ganske logisk at det ikke gjør det. De som sitter i komiteen er nemlig de som har arbeidsstipend eller garantiinntekt. Hvis ingen i Agder har dette, er det heller ingen fra Agder som vil sitte i stipendkomiteen fordi alle vil ha stipend, og som kjent kan man ikke dele ut stipend til seg selv. Da er heller ikke Agder representert i stipendkomiteen med noen som har kjennskap til det lokale kunstlivet. Alle som har sittet i en komité eller jury vet at bakgrunnskunnskap om et kunstnerskap ofte gir et mer helhetlig bilde når man skal bedømme en søknad. Dette kan være noe av forklaringen på at så få stipender havner i vår landsdel.

I notatet "Stipendbehandlingen Hva, hvorfor og hvordan" fra NBK kommer det fram at NBK fører jevnlig statistikk i forhold til bostedsadresse til stipendmottakerne. NBK er klar over at en overvekt av stipendene går til kunstnere med bostedsadresse i Oslo og Akershus. Dette har blitt påpekt som uheldig, da det fremholdes at kunstnerisk kvalitet nettopp ikke er avhengig av bostedsadresse. Det påpekes da at det muligens ligger andre føringer til grunn for utvelgelse av stipendmottakere enn kunstnerisk kvalitet. Hva disse føringene er kan man jo lure på.

I overnevnte notat tar også NBK for seg ulike former for kritikk som har kommet mot stipendordningen i årenes løp. Noe av kritikken tas til etterretning, mens noe av kritikken tilbakevises som irrasjonell. Her er et sitat fra kapittelet om maktkritikk

”Årsaken til denne kritikken vil oppstå når kunnskap om det organisatoriske ved stipendtildelingene er fraværende. Det er naturlig at noen rasjonaliserer vekk en følelse av utilstrekkelighet ved å bygge teorier omkring andres motiver. Dette gjelder ikke kun for enkeltpersoner, men forekommer også i grupper. Videre vil mangel på kunnskap og innblikk i de prosessene som fører frem til de konkrete stipendtildelingene skape grobunn for mistenkeliggjøring av stipendsystemet i sin helhet, også i en større del av befolkningen”

Med respekt å melde får dette meg til å tenke på noe for eksempel Gadhaffi kunne formulert for å forklare folket i Libya hvordan oppstanden mot styresettet egentlig har kommet istand, uten sammenlikning for øvrig.

Kunstnerflukt til Oslo

Det er ikke overraskende at de fleste og største stipendene går til Oslo-området. Det er heller ikke utenkelig at mange av søknadene med best kunstnerisk kvalitet kommer fra Oslo-området. Når en jury som består av kompetente folk setter seg sammen, er det ofte stor enighet om hvilke kunstnerskap som umiddelbart skiller seg positivt ut. Derfor er det ganske enkelt å velge de beste ut fra faglige kriterier. Problemet oppstår med alle de som er omtrent like gode. Og dem er det ganske mange av. Når man også vet at stipendkomitéen har flere tusen søknader å behandle og bruker noen minutter på hver søknad, er jeg ikke så sikker på at dagens metode er den beste.

Hva skjer med utviklingen av kunstnerne utenfor Oslo-området? Det sier jo egentlig seg selv. Dårlig økonomisk handlingsrom er en selvfølge. Kunstnerne finner på andre ting enn å lage kunst, eller de flytter til Oslo. I Oslo ser vi stadig at det etableres nye kunstnerstyrte visningssteder. Flere av disse er etter hvert blitt anerkjente, og kunstnerne som stiller ut der blir synlige. I Kristiansand finnes ikke dette. I tillegg er det så vidt de eksisterende institusjonene som ikke har statsstøtte klarer å holde hodet over vannet. Og hva gjør kunstnerne? De jobber med utsmykking eller med barn og unge. Noe som verken gjør kunstneren spesielt synlig, eller like anerkjent som å stille ut på et bra galleri.

Det er positivt at kunsten sentraliseres rundt de større byene, og unge kunstnere bør åpenbart i perioder oppholde seg rundt de toneangivende kunstområdene. Det er likevel ikke bare Oslo som er et slikt område, selv om noen er av den oppfatningen. Siden stipendene gir anerkjennelse i tillegg til økonomisk handlingsfrihet, er det nærliggende å begynne å tvile på sitt eget kunstnerskap og miste fokus, når man gjentatte ganger får avslag på stipendsøknad. Det å lage kunst handler i stor grad om selvtillit. Hvis kunstnere merker at de får større uttelling ved å bo i nærheten av Oslo, går resten av landet dårlige kulturtider i møte. Det er også en mulighet for at kunstnere utenfor Oslo-området etterhvert føler seg mindre kallet til å forsvare stipendordningene. Skattebetalingene vil kanskje også reagere? Hvorfor skal hele Norges befolkning bare finansiere Oslo-kunstnere? Og hva med de som kjøper kunst rundt i landet? Som kjent går 5 prosent av alt kunstsalg til Bildende kunstneres hjelpefond (BKH) som igjen går tilbake til kunstnerne som stipend. I Kristiansand har vi Galleri Bi-Z som er et av Norges mestselgende gallerier. Likevel går bare smuler tilbake til Kristiansands-kunstnerne.

Kristiansand har for tiden et aktivt kulturliv. Det gjelder film, musikk, billedkunst og litteratur. Kristiansandsband fikk masse oppmerksomhet på årets by:Larm, litteraturen blomstrer som aldri før, og kunstforeningen og symfoniorkesteret mottok nettopp flere hundre tusen kroner fra Norsk kulturråd. Da Norsk kulturråd arrangerte en stor konferanse i forrige uke om hva som skal være innholdet i Norges nye kulturhus, var påfallende mange av foredragsholderne fra Kristiansand, siden byen står foran innvielsen av Kilden. Men kunstnerne i byen får ikke stipend.

I Agder bor 6 prosent av landets befolkning. Av landets billedkunstnere bor ca 8 prosent i Agder. La oss anta at dette også gjelder de andre kunstnergruppene. Hvor mye er 8 prosent av 222 millioner? Det er nesten 18 millioner. I dag havner kr 195 000 av Statens kunstnerstipend i Agder, og som nevnt ovenfor utgjør det 0,8 promille. Vest-Agder fylkeskommune deler ut kr 410 000 i arbeidsstipend og kunstnerstipend hvert år. Budsjettet for Kristiansand kommunes kunstnerstipend er i år på kr 125 000. Jeg mistenker også at disse lokale stipendene heller ikke teller som poenggivende for Statens garantiinntekt, uten at dette er noe jeg har fått bekreftet.

Hvis det viser seg at nivået på kunstnerne på Sørlandet gjenspeiler seg i summen av stipendmidler som havner i vår region er det nødvendig med en umiddelbar kulturnødhjelp til vår landsdel. Hvis det viser seg at det er andre ting som ligger bak, er det helt nødvendig med en omlegging av stipendpolitikken.

Berat Veliqi

“ Det startet da jeg fikk mitt første speilrefleks-kamera da jeg var 16, og jeg skulle ta bilder av absolutt alt. Videre med årene har jeg utviklet meg selv ved å bli inspirert av mange fotografer, og ved rett og slett å ta turen ut i verden”. “ **Det beste jeg vet er å komme til et nytt sted** og gå seg vill i flere timer og fange de opplevelsene jeg møter på veien“ sier Berat Veliqi. Han kom til Norge da han var tre år, og er opprinnelig fra Kosovo. Til høsten planlegger han å studere økonomi, men vi oppfordrer ham til ikke å legge fra seg kameraet. red.

REDAKSJONENS SJEKKLISTE

- Kvalitetsorientert
- Brede
- Inkluderende
- Sjangeroverskridende
- Modig
- Uforutsigbart
- Spennende
- Utdfordrende
- Uhøytidelig
- Subversivt
- Empatisk
- Rettferdig
- Demokratisk
- Sært
- Undergrunn
- Radikalt
- Innovativt
- Skape synergi
- Inkluderende
- Nepotistisk
- Uberegnelig
- Offensivt
- Forankret

Foto: Sidsel Jørgensen

Facit Cultiva

”Kristiansand skal bli Nordens fremste kulturby for barn. Byen skal med dette bli landets oppvekstby og en by som barn og barnefamilier må besøke.”

Cultiva har meldt overgang fra kulturfeltet til helse og sosial, med vekt på reiseliv. I det perspektivet er det forståelig at de antyder å legge dette ut på anbud.

Det er en hån mot alle de som har engasjert seg i prosessen når styreleders hjertesak gjennom mange år, som har fint lite med kultur å gjøre, nærmest ord for ord, danner grunnlaget for cultivas nye strategi.

Gabrielsen sa i forrige nummer av faktor X om prosessen videre;

”Så i april kommer en antydnet strategi som skal på høring, før vi tar sikte på å komme med en endelig løsning i juni.

- Så det kommer en full høringsrunde?

- “Ja til alle det måtte angå”

JOW

Ifølge billedkunstner Håkon Henriksen passer den nye strategien til Cultiva perfekt for kunstnere; **BARN OG EVIG-UNGE !**

CULTIVA veien videre

SPØRSMÅL TIL KULTURPOLITIKERNE:

Ansgar Gabrielsen sa i et intervju med kunstmagasinet Faktor X at Cultivas styrke er at formålsparagrafen og vedtektene ikke gir noen begrensning for styrets valg. “Fleksibiliteten i virkemidler og målsetting er egentlig total”.

Kommentar ?

Ellen Rudnes (Rødt)

Da Cultiva ble stiftet ble det formulert vedtekter og formål ut fra tanken om at alle skal med. Alle satt og vedtok det de trodde, men i virkeligheten er det Valviks tolkning som har vært rådende.

Dette har skapt stor frustrasjon i det politiske miljøet.

Vi ønsker en endring som tar opp i seg tilbakemeldingene fra kulturlivet og politikerne, men hvis Gabrielsen kjørere sitt løp er det problematisk. Da har vi skapt et stiftelsesmonster.

Det gjør det bare enda viktigere å være nøye med hvem vi velger til styret. Kanskje bør kandidatene føre en kampanje, slik at vi vet hva de mener før vi velger dem.

Det er klart at formålsparagrafen kan vektlegges på mange måter, men Cultiva må være i kontakt med giverne, som er Kristiansands befolkning, og forvalte i forhold til deres signaler. Slik sett er en satsing på idrett et svar på signaler fra byens befolkning.

Kristiansaands vanskelig økonomiske situasjon krever et samarbeide med Cultiva.

Bjarte Westøl (Frp)

Cultiva handler om kunst og kultur.

Det er kanskje ingen begrensning på hva Cultiva kan bruke penger på, men det bør være det i forhold til hva de bør bruke dem på. Cultiva bør satse breiere. Idretten har ikke fått noe.

Et annet av målene for Cultiva var å etablere nye arbeidsplasser som kan stå på egne ben. Det bør undersøkes nærmere hva man har oppnådd.

Aksel Fjeld (H)

Intensjonen med Cultiva var at de skulle skape arbeidsplasser. Det bør undersøkes hvor mange som er skapt. Dette er noe som må synliggjøres.

Abdullahi Alason (AP)

Han er fortsatt politiker, men er jeg er enig med han. Det er noe her jeg liker. Det skal ikke ligge begrensinger på styrets mulighet til å tenke nytt, langt frem, men det er viktig at Cultiva er inkluderende.

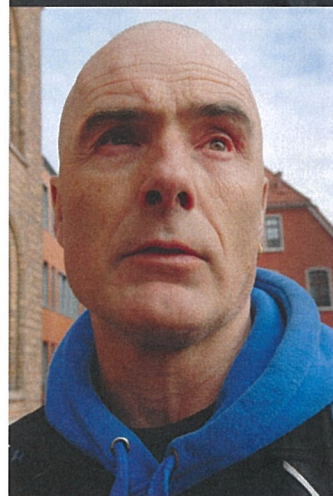
SPØRSMÅL TIL KUNSTNERNE:

Cultiva har laget en ny strategiplan som danner grunnlaget for bruken av midler. De vil som hovedregel selv definere de prosesser, prosjekter og til tak som støttes, og i liten grad basere seg på søknadsbehandling.

Hovedmålet er:

”Kristiansand skal bli Nordens fremste kulturby for barn. Byen skal med dette bli landets oppvekstby og en by som barn og barnefamilier må besøke.”

Hva synes du om dette?

Jorann Abusland (kunstner og styreleder NBK Agder)

Det er viktig med solide prosjekter som må ta utgangspunkt i der det finnes naturlig. De bør bygges nedenfra og opp, da vil de stå mye sterkere enn om de bygges ovenfra og ned.

Jonas Ib Jensen (Masterstudent på kunsthøgskolen i Bergen)

Jeg var nettopp tilhører under et foredrag fra filosofen Arne Johan Vetlesen hvor han blant annet snakket om barns ubesudlede måte å erfare verden på. Et syn på verden som fort nok blir tilsmusset av et rasjonelt slør som i voksen alder er mer enn nok utviklet. Dette sløret er inkorporert i vår kultur, tanke og samfunn.

Når Cultiva snakker i slike ordelag om å fremme barns kreativitet og legge til rette for deres utvikling så ringer det altså en alarmklokke. Det er meget godt mulig at Cultiva med dette ikke bare bommer på blinken men at de til og med sikter på feil blink.

Inger Johanne Rasmussen (kunstner)

Ingen kan ha negative holdninger overfor barn og familier, men må det settes opp som en så sterk føring? Kan det ikke bli en naturlig del av kulturtilbudet i byen? Som yrkesaktiv kunstner opplever jeg at Cultiva allerede har så mange betingelser knyttet til støtte, at store deler av kulturlivet er satt utenfor posisjon, uansett kvalitet og strålende ideer. Å legge til ennå en sterk føring oppfordrer til skreddersøm av prosjekter, og fører til at politikerne, ikke kunstnerne, blir premisseleverandører langt ut over det som er tjenelig for å skape sterkt og spennende kulturliv.

Elisabeth Romberg (billedkunstner)

Jeg håper det kan bli positivt for ungdommen på Gateakademiet, et alternativt opplæringstilbud for unge mellom 16-25 i praktisk estetiske fag, hvor jeg driver et silketrykk verksted. For meg som billedkunstner har det ikke noe å si fra eller til hvordan hovedformålet formuleres, jeg har aldri oppfattet Cultiva som en støtteordning for billedkunstnere. Cultiva Ekspress derimot, hvor jeg selv har mottatt støtte flere ganger, har jeg forstått fortsetter som før med en ubyråkratisk søknadsbehandling for unge utøvende i Kristiansand.

Jorann Abusland

Foto: Sidsel Jørgensen

Inger Johanne Rasmussen, Jonas Ib, Elisabeth Romberg

SOMMERENS STORE UTSTILLING
I KRISTIANSAND

> SCREAMING FROM
THE MOUNTAIN.
LANDSCAPES
AND VIEWPOINTS.

ÅPNINGSTIDER: TIR-LØR 11-17, SØN 12-16, MAN STENGT
OMVISNINGER: FRE KL.12, LØR OG SØN KL.13 OG 14.30
UTSTILLINGER · SAMLING · BUTIKK · KAFE · PUBLIKUMSBIBLIOTEK
SKMU SØRLANDETS KUNSTMUSEUM · SKIPPERGATA 24B,
KRISTIANSAND / NORWAY · TEL +47 38 07 49 00

SKMU støttes av Kulturdepartementet, Vest-Agder fylkeskommune,
Aust-Agder fylkeskommune, Kristiansand kommune og Sparebanken Pluss.

25.06 -- 25.09.2011

DEN NORDISKE ROMANTISKE
LANDSKAPSTRADISJONEN SPEILET
I SAMTIDSKUNSTEN.

OVER 50 NASJONALE OG INTERNASJONALE KUNSTNERE: JC DAHL,
AUGUST STRINDBERG, CARL FREDRIK HILL, ISAAC JULIEN,
CORNELIA PARKER, JOB KOELEWIJN, MARIELE NEUDECKER,
JOÃO PENALVA, MARI SLAA TELID, A K DOLVEN, ELINA BROTHURUS,
NINA ROOS, ADEL ABIDIN, SABINE HORNIG M FL

SØRLANDETS
KUNSTMUSEUM

SKMU.NO

KULTUR-
STRATEGI
KRISTIANSAND

NY KULTURSTRATEGI FOR KRISTIANSAND

Kristiansand kommune skal lage ny kulturstrategi.
Strategien skal være et styringsverktøy for kulturpolitiske
prioriteringer i årene som kommer.

Følg oss og send inn innspill på:
www.kristiansand.kommune.no/kulturstrategi
Facebook: Kulturstrategi Kristiansand
post.kulturstrategi@kristiansand.kommune.no

Blant innspillene trekkes to billetter til åpningen av
Kilden Teater- og Konserthus 6. januar 2012.

SOMMERUTSTILLING

-OVER 400 BILDER
AV 100 KUNSTNERE

"The Souls" Damien Hirst

Galleri
BI-Z

www.galleribi-z.no
facebook.com/galleribi-z
+47 38025330

Dronningens gate 39
Kristiansand
NORWAY

man-fre: 0900-16:
tor: 0900-18:
lør: 1000-15:

I VINDEN - PÅ TUPPEN AV NORGE

Stiv Kuling fra sydvest.

Tekst: Jo van der Eynden

Bølgehøyde ca. 5 meter. Skiftende skydekke.

Fyrvokter Kjell Olsen leder en livlig gjeng opp trappene fra parkeringsplassen til fyret på toppen av Hammerberget: Lindesnes, Norges Sydspiss.

Foto: Tor Ivar Hansen

Oppe på toppen får alle vinden rett i fleisen.
Møter trøkket fra elementene, foran havet, himmelen og horisonten.
I dag utløser det skrik og skrål, for værrets uro smitter.
Andre dager er det helt stille...

Kjell samler troppene i le av maskinhuset.
Han har vært fyrvokter det meste av sitt voksne liv.
Han kjenner stedet, naturkreftene og historien.
Fra det første fyret ble tent i 1656 og fram til i dag.

Han forteller om livet på fyret.
Om at det før var tre bofaste familier her ute.
Med koner og unger og ku og katt.
Men at det nå bare er han og Rolf igjen.

De er de to siste fyrvokterne i Norges land,
for nå tenner og slukker fyrene seg sjøl.
Likevel er det nok å gjøre med å holde alt på stell
og rapportere været hver tredje time til Meteorologisk Institutt

Etterpå er det samling i Fjellhallen
Tid for matpakke, quiz og moderne teknologi
Fra nettet hentes oversikt over alle skip som befinner seg i farvannet akkurat nå.
Hvor kommer de fra, hvor skal de hen, og hvordan finner de veien?

Så får de se filmen med kjempebølga
da orkanen Inga fikk sjøen til å slå over hele fyrtårnet
som rager 50 meter over havet
vanligvis

På vei ut til bussen får Kjell en gul lapp i handa:
"Fint på fyret !" står det."Hilsen Sandra"
Og smilet tyder på at Kjell er helt enig i det.

VEST-AGDER
FYLKESKOMMUNE

IDE DESIGN TRYK

É IGN KK

Bjorvand & Skarpodde leverer alt fra idéarbeid, design, web, trykk og ferdiggjøring.

Vi leverer kreative løsninger og yter alltid 100 prosent uansett størrelse på kunde eller jobb.

**Vi tar oss av hele prosessen
- fra idé til ferdig produkt.**

BJORVAND & SKARPODDE

IDE | DESIGN | TRYKK

Telefon 38 12 94 94 - www.bjorvand-skarpodde.no